Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 520294

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 juni 2008
Kadaster deel/nr	82961/64

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Lochem	Lochem	Gelderland

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Laren Gelderland	F			75

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1:

HUIS DE VELHORST.

Het huidige landhuis is ontstaan uit een 17de-eeuwse omgrachte spieker die in 1741 gedeeltelijk is afgebroken en aan de voorzijde werd verbreed en verhoogd tot een onderkelderd gebouw, met twee bouwlagen en een kap. De middelste travee werd driezijdig uitgebouwd. Door de verbreding van de oude spieker moest de gracht worden gedempt. Aan die bouwfase herinnert een gevelsteen in de stoep met 'E. Van Löben Sels en P.C. Op ten Noort haec otia f 1741'. Het huis werd in 1819 naar achteren uitgebreid tot een blokvormig gebouw. De middenpartij werd met een attiek verhoogd. De afwerking van het interieur volgde in 1829. Thans vertoont het zich als een rechthoekig bakstenen gebouw met hoeklisenen en twee verdiepingen op een hoog onderhuis; omlopend schilddak met vier hoekschoorstenen en gedekt met gesmoorde pannen. Aan de voorzijde en de eerste travee aan linker- en rechterzijde heeft het 18de-eeuwse metselwerk klezoren in de koppenlagen. De achtergevel en de laatste twee traveeën van de linker- en rechter zijgevel zijn uit een iets rodere baksteen opgetrokken. Ook in de vensters zit verschil. De 18de-eeuwse vensters hebben een lichte toog aan de bovenzijde; de 19de-eeuwse vensters zijn van boven recht afgesloten. De symmetrische voorgevel (oost) is uit 1741. Vijf traveeën breed met driezijdig uitspringende middenpartij en klein bordes met smeedijzeren balustrade, te bereiken via vijf ronde treden in zandsteen. De decoratie van de ingangspartij met bordes en dubbele beglaasde voordeur met halfrond bovenlicht, voorzien van spaakroeden is uit 1819, evenals de verdeling van de vensters. Twee soorten persiennes. De grovere zullen uit de 18de, de fijnere uit de 19de eeuw dagtekenen. De middenpartij boven de gootlijst is in 1819 opgebouwd als attiek in baksteen met drie gekoppelde kleine halfronde vensters. De vroeg 19de-eeuse achtergevel telt vijf traveeën. Hierin is de toegang voor het personeel. De beide zijgevels

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 29 march 2024

tellen drie traveeën, een met 18de-eeuwse en twee met 19de-eeuwse vensters. In de dakschilden een eenvoudige dakkapel. De indeling van het interieur is als volgt. In de onderverdieping bevinden zich de oorspronkelijke keukens, een vertrek met stookplaats voor het personeel en voorraadkelders. Troggewelven op houten balken onder het bordes en de hal. Op de beletage een voorname hal. Vloer met platen van marmer en rode zandsteen. Op het plafond versiering met amandelvormig lijstwerk met floraal middenstuk, alles uit 1829. Op de wanden gestucte vakken. Rechts achter bevindt zich de grote zaal. Op het plafond uitbundig floraal stucwerk binnen achtzijdig lijstwerk. Middenstuk met geometrisch lijstwerk en bloemslingers, alles uit 1829. Kachelnis voorzien van stucwerk met druiven. Brede houten vloerdelen. De vensters zijn van vensterbanken en binnenluiken voorzien. Aan de rechtervoorkant een salon (de Jachtkamer) met een stucplafond met amandelvormig lijstwerk en rond middendeel, alles 1829. Kachelnis voorzien van stucwerk met bladwerk en pijl. Vensters met vlakke binnenluiken en vensterbanken. In de hal voert, tegenover de voordeur, een trap naar boven, gevat in een ronde boog. Het middenvertrek op de verdieping heeft een stucplafond met amandelvormig lijstwerk, geometrische vakken en een rond middenstuk met bladmotief. In de hoeken waaiervormige patronen, alles 1829. De kamer rechts voor heeft een stucplafond met amandelvormig lijstwerk en sterren in de hoeken, alles uit 1829. Kachelnis. Tegen de wand met het middenvertrek voormalige bedsteden. De kamer rechts achter heeft een stucplafond met ovaal lijstwerk en een kachelnis. De kamer midden achter heeft een stucplafond met recht lijstwerk en rozetten op de hoeken. De vertrekken aan de linkerkant zijn verbouwd. De kap is uit 1819. Op de zolder is een dienstbodekamer met bedstede afgetimmerd. Plafond van kraalschroot.

Waardering

HUIS de VELHORST, behorend tot de historische buitenplaats de Velhorst, van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang

- vanwege de ouderdom

- vanwege de interieurafwerking

- vanwege de eenvoudige, doch kloeke architectuur

- als centrum van de historische buitenplaats

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Kastelen, landhuizen en parken	Kasteel, buitenplaats	